Pohjois-Savon liitto
Regional Council of Pohjois-Savo

Lausunto

185/14.03.00.00/2021

20.09.2021

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

Viite: Asiantuntijalausuntopyyntönne 14.9.2021

Lausunto: E 95/2021 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto EU:n pitkän aikavälin maaseutuvisiosta - Vahvat, verkottuneet, selviytymiskykyiset ja vauraat maaseutualueet

Asiakirjassa on hyvin nostettu esille, että Euroopan maaseutualueet ovat hyvin monimuotoisia. Tämä vaikuttaa luonnollisesti erilaisten maaseutualueiden taloudellinen toiminnan edellytyksiin ja kehittämistoimintaan. Alueiden tulee itse päästä vaikuttamaan vielä enemmän toimenpiteiden suunnitteluun ja rahoituksen kohdentamiseen oman alueensa erityispiirteiden mukaisesti. Asiakirjassa todetaankin, että toimissa on keskityttävä erityisesti syrjäisiin ja vähemmän kehittyneisiin maaseutualueisiin. Tämä ei pelkästään riitä, vaan kannattavin tuotannollinen toiminta on joillakin alueilla keskittynyt ydinmaaseudulle ja kaupunkien läheiseen maaseutuun, jotka vaativat myös kehittämistoimenpiteitä. Näiden alueiden heijastevaikutus näkyy myös harvaan asutun maaseudun kehityksessä.

Vision mukaan väestörakennetta ja hallintoa pidettiin vaikuttavimpina ajureina, joiden pohjalta on laadittu skenaarioita. Hallinnon nostaminen ajuriksi tulee tässä yhteydessä nähdä byrokratian vähentämisenä. Mielestämme ajureihin kuuluu esimerkiksi myös osaavan työvoiman saatavuus maaseutualueilla sekä tuotantoedellytysten turvaaminen toimialasta riippumatta. Tämä liittyy vahvasti siihen, että maaseutualueilla sijaitsee lukuisia globaalistikin merkittäviä teollisuusyrityksiä.

Jotta maaseutualueet olisivat vahvempia ja tasa-arvoisia, nuorten vaikuttamismahdollisuuksia tulee tuoda paremmin esille ja parantaa. Nuoret ovat maaseutualueiden tulevaisuus ja heidän mielipiteillään on suuri painoarvo mm. vetovoimatoimenpiteissä.

Palveluiden turvaaminen ja saatavuus on huomioitu visiossa laajasti, ottaen huomioon myös digitaaliset ja liikkuvat palvelut. Maaseutualueiden merkittävimpiä ongelmia asumisen, elinkeinotoiminnan ja liikenteen näkökulmasta on tieverkoston heikkeneminen ja heikot julkiset liikennepalvelut. Näitä seikkoja voisi korostaa vielä laajemmin, koska ne heijastuvat suoraan maaseutualueiden vetovoimaan. Visiossa mainitaan, että maaseutualueet voivat edistää digitaalista siirtymää. Tämä vaatii useilla alueilla kuitenkin suuria panoksia digivalmiuksien kehittämiseen sekä toimivia tietoliikenneyhteyksiä. Digitalisaatio on keskeisessä asemassa monipaikkaisuuden edistämisessä.

Pohjois-Savon liitto
Regional Council of Pohjois-Savo

Lausunto

185/14.03.00.00/2021

20.09.2021

Maaseutualueet ja siellä tapahtuva elinkeinotoiminta on merkittävässä asemassa ilmastonmuutoksen torjunnassa. Tässä tulee huomioida, että yrittäjille turvataan riittävät resurssit toimenpiteisiin, joilla vastataan ilmastonmuutokseen, esim. energiantuotanto. Vihreä talous ei saa olla itseisarvo, vaan sen tulee tuottaa lisäarvoa elinkeinotoimintaan turvaten samalla taloudellisen toiminnan edellytykset.

Visiossa mainitaan, että maaseutualueita voidaan vaurastuttaa monipuolistamalla taloudellista toimintaa uusille aloille, millä on myönteisiä työllisyysvaikutuksia. Lisäksi maa- ja metsätalouden on säilytettävä tärkeä taloudellinen asemansa. Nämä edellä mainitut tekijät ovat elinvoimaisten maaseutualueiden keskiössä.

Visiossa mainitut tavoitteet on kirjattu hyvin, mutta vielä enemmän voisi korostaa kaikkien toimialojen tuotannollisten toimintaedellytysten turvaamista tasapuolisesti, kun ottaa huomioon ilmastonmuutoksen torjunnan ja erilaiset maaseututyypit.

Maaseutualueet eivät ole irrallisia saarekkeita muusta yhteiskunnasta, vaan toimivat tiiviissä vuorovaikutuksessa muiden alueiden ja yhteiskunnan kanssa. Tätä vuorovaikutusta tulee ymmärtää vielä paremmin ja vähentää vastakkain-asetteluja.

Asiakirjassa todetaan hyvin, että tavoitteiden saavuttamiseksi EU:n nykyistä poliittista tukea on lisättävä ja vahvistettava edelleen. Ensimmäisenä askeleena on parantaa maaseudun kehittämistä edistävien rahastojen välistä synergiaa ja täydentävyyttä. Tämä on ensiarvoisen tärkeää, sillä se lisää rahoituksen vaikuttavuutta.

Satu Vehreävesa
Aluekehitysjohtaja

Teemu Juntunen
Aluekehityssuunnittelija